

1. Een betere samenleving door naleving

In 2008 heeft de Commissie Handhaving Divosa haar visie op handhaving geformuleerd.¹ In deze visie wordt ons stelsel van sociale zekerheid gezien als een uiting van maatschappelijke solidariteit. Voor een goed functioneren van dit stelsel is een stevig draagvlak in de samenleving noodzakelijk. Misbruik en oneigenlijk gebruik van sociale voorzieningen ondermijnen de solidariteitsgedachte. Burgers moeten er op kunnen rekenen dat belastinggelden en collectief opgebrachte premies doelmatig en rechtmatig worden besteed. Voor het waarborgen van sociale voorzieningen – en daarmee het in stand houden van de onderlinge solidariteit – is handhaving onontbeerlijk. In een samenleving van mondige burgers kan handhaving niet anders plaatsvinden, dan vanuit een mensgerichte dienstverlening op basis van evenredigheid van belangen.

De Commissie Handhaving Divosa (verder aan te duiden als de commissie) stelt zich ten doel een wezenlijke bijdrage te leveren aan het optimaliseren van handhaving als onmisbaar onderdeel van de dienstverlening in de keten van werk en inkomen. In deze visie is de burger in een centrale positie geplaatst, door overheidscontacten met burgers te richten op een effectieve, efficiënte en betrouwbare dienstverlening. In dit perspectief bezien is het uiteindelijke doel van handhaven de versterking van de participatie van de burger in de samenleving en het daardoor vergroten van zijn of haar bestaanszekerheid. Tegelijkertijd is handhaving een onmisbaar middel om de maatschappelijke solidariteit te behouden.

Om de visiegedachte te kunnen concretiseren in de alledaagse praktijk van de uitvoering van de sociale zekerheidswetgeving richt de commissie haar activiteiten vooral op het behouden en vergroten van het draagvlak voor handhaving. Daarbij zijn de activiteiten primair gericht op de momenteel heersende opvatting over (integrale) dienstverlening en ketensamenwerking. Daarnaast tracht de commissie de beeldvorming over naleving positief te beïnvloeden. Deze focus is uitgewerkt in een strategie voor de praktijk, gebaseerd op de volgende negen uitgangspunten:

- Blijven doen wat we al doen, maar beter of anders
- Inhoudelijk vraagstuk is leidend
- Preventie boven repressie
- Innovatief en flexibel
- Netwerken door nieuwe marktbenadering (veldbenadering)
- Ketens op één lijn
- Netwerk en netwerkorganisaties vanuit verschillende oriëntaties benaderen
- Visie uitdragen en dialoog aangaan waar het maar kan
- Gericht (proactief) beïnvloeden van beleidsontwikkeling Werk en Inkomen

Bij de realisatie ziet de commissie voor zichzelf de rollen van 1) informeren, initiëren en inspireren; 2) adviseren; 3) verbinden.

2. Handhaving in 2011

De panelen van handhaving zijn met ingang van 2011 verschoven, in het bijzonder door de recente introductie van het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen en de uitwerking daarvan - voor wat betreft de handhaving in het sociale domein - in het nieuwe programma Hoogwaardig Handhaven 2011-2014 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

¹ Zie de notitie “Een betere samenleving door naleving”.

2.1 Regeerakkoord

Het regeerakkoord bouwt voort op de positieve resultaten die in de afgelopen periode zijn bereikt op het terrein van hoogwaardig handhaven. Daarbij kan wel een accentverschuiving worden geconstateerd. In het regeerakkoord wordt stevig ingezet op het meer activerend maken van het stelsel van sociale zekerheid, door mensen aan het werk te helpen dan wel door middel van participatie te laten deelnemen aan de samenleving. Mensen die nu nog in de uitkering zitten, moeten zoveel mogelijk aan de slag, vanuit de gedachte dat voor een uitkering een tegenprestatie mag worden gevraagd van de uitkering-ontvanger. Voor degenen die in een uitkering blijven, moet duidelijk zijn dat misbruik niet wordt geaccepteerd. Personen die zich niet aan de regels houden, zullen actief worden opgespoord en uitkeringsfraude zal veel zwaarder dan nu worden bestraft (gebezigde begrippen zijn "grenzen stellen", "liik-op-stuk"). Het kabinet legt een accent op controle en opsporing (repressie) door van een striktere aanpak van uitkeringsfraude een aanzienlijke vermindering van het aantal uitkeringen te verwachten. Als concrete target is voor de jaren 2012 tot en met 2015 een bedrag aan besparingen ingeboekt dat oploopt tot een bedrag van structureel € 180 miljoen.

Consequenties voor het Jaarplan 2011

Gemeenten zullen een deel van de taakstelling van het rijk van de besparing op uitkeringen door striktere controle en opsporing moeten invullen. De commissie ziet daarbij voor zichzelf als taak gemeenten te informeren en te adviseren over het concretiseren van de rijkstaakstelling, over de mogelijkheden tot preventie van schuldvorming, over het versterken van de invordering en het verder professionaliseren van consultants, klantmanagers en sociale rechercheurs in deze.

Als centrale factor in het ketennetwerk acht de commissie zich in staat om gemeenten en experts op het terrein van schuldpreventie en invordering aan elkaar te verbinden.

In het HH-programma wordt de ondersteunende rol van de RCF's geïntensiveerd. De commissie zal gemeenten adviseren bij de versterking van de handhaving en de wijze waarop het RCF hierbij een meerwaarde kan bieden. Tegelijkertijd zal de commissie, daar waar die meerwaarde nog onvoldoende wordt geboden, de RCF's aanzetten tot verbetering. Dat zal Divosa doen als lid van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) en als lid van de Raad van Advies voor het landelijk Kenniscentrum Handhaving van de gezamenlijke RCF's.

In februari 2011 zal het ministerie van SZW door middel van een plan van aanpak de resultaatverwachtingen ten aanzien van de taakstelling koppelen aan concrete activiteiten en afspraken. Sturing op en monitoring van resultaten wordt daardoor nog belangrijker. De staatssecretaris heeft toegezegd gemeenten i.c. de VNG en Divosa hierbij te zullen betrekken. De commissie zal die rol namens Divosa vervullen.

2.2 De uitkeringsgerechtigde centraal

Behalve aan repressieve tendensen geeft het regeerakkoord ook respons op de tendens tot vereenvoudiging van het palet aan uitkeringen. Het kabinet wil toe naar *vereenvoudiging van de regelingen voor de onderkant van de arbeidsmarkt*, met hervormende effecten voor de WWB, Wajong en de WSW. Hierdoor kunnen de gemeenten meer mensen laten participeren, budgetten gericht en effectiever inzetten en kosten besparen.

Vereenvoudiging van de regelingen zal ook consequenties hebben voor de handhaving. In het rapport "Wat beweegt de fraudeur" (2010) zijn de motieven onderzocht van mensen die aantoonbaar misbruik of oneigenlijk gebruik hebben gemaakt van sociale voorzieningen. Daarbij is vastgesteld dat de bestaande verschillen tussen de wetten van sociale zekerheid leiden tot verschillen in fraudemotieven en -mogelijkheden. Vereenvoudiging van uitkeringen zal mogelijk in omgekeerde zin leiden tot beperking van fraudemotieven en -mogelijkheden.

Fraude met sociale voorzieningen komt vooral voort uit gelegenheid. Er moet onder fraudeurs een onderscheid worden gemaakt tussen mensen die dat *incidenteel* doen en mensen die dat *structureel* doen. De aanknopingspunten voor de aanpak van fraude liggen voor de incidentele fraudeurs vooral in de voorlichting bij de intake. Het terugdringen van structurele fraude vraagt om een andere aanpak. Voor deze cliënten geldt dat zij moeten worden aangesproken op hun (veronderstelde) gedrag in een zogeheten 'normoverdragend gesprek'. Naast fraude uit gelegenheid zijn er cliënten van wie de fraude

samenhangt met hun persoonlijke eigenschappen, vooral administratief onbekwamen en mensen met psychische problemen. Een laatste groep van fraudeurs zijn de mensen die het erop aan laten komen en nalaten de uitkeringsinstantie (tijdig) te informeren over veranderingen in hun situatie die relevant zijn voor het recht op uitkering.

Misbruik en oneigenlijk gebruik van de WWB onderscheidt zich ten opzichte van fraude met overige regelingen door de gevarieerdheid aan cliënten en hun omstandigheden. Mensen met een WWB uitkering zijn, in verhouding tot andere uitkeringsgerechtigden, langduriger afhankelijk van een uitkering. De uitkeringsafhankelijkheid komt ook tot uitdrukking in de wijze waarop zij misbruik of oneigenlijk gebruik plegen. De meeste fraude heeft betrekking op samenwoonfraude en inkomensfraude, overwegend gemotiveerd door financieel gewin. De omstandigheden van fraude verschillen echter. In het rapport worden op grond van deze wisselende omstandigheden zes typen van fraudeurs onderscheiden.²

Consequenties voor het Jaarplan 2011

De trend van vereenvoudiging van uitkeringen kan leiden tot een beperking van de motivatie en gelegenheid tot het plegen van fraude. De commissie heeft een informerende en adviserende rol over de manier waarop het management de consulenten bewust kan maken van fraudemotieven en verschillende types fraudeurs.

Bovendien heeft op termijn één regeling vergaande gevolgen voor het "granieten bestand" (verdubbeling?) en dus ook voor handhaving.

2.3 Borging in beweging

De commissie opereert in een wereld waarin het gedachtegoed van hoogwaardig handhaven betrekkelijk snel ingang heeft gevonden bij gemeenten. Na evaluatieve nulmetingen in 2005 en 2007 is in 2010 een zogeheten een-meting uitgevoerd naar de resultaten van Programmatisch Handhaven³ bij gemeenten. Op grond van deze meting kan worden vastgesteld dat de borging van programmatisch handhaving in de gemeentelijke beleidscyclus verder is verankerd. Om programmatisch handhaven ook in de toekomst tot verdere ontwikkeling te brengen, moet aandacht worden besteed aan de positie van de uitvoerders in de handhaving en aan de samenwerking in de keten van werk en inkomen. Op het niveau van de uitvoering moet aandacht worden besteed aan:

- Kennisoverdracht: het overdragen van kennis onder de uitvoerders over de handhavingdoelen en op welke wijze deze het best kunnen worden gerealiseerd;
- Professionalisering: het op peil brengen en houden van de eigen kennis en vaardigheden van uitvoerders;
- Monitoring en effectmeting: het (smart) sturen op resultaten en het afleggen van resultaatverantwoording.

Consequenties voor het jaarplan 2011

De commissie heeft een adviserende en stimulerende rol in het verder versterken van de uitvoering van de handhaving door managers te overtuigen van het nut van verdere professionalisering, kennisoverdracht, monitoren en resultaatgericht werken in het kader van Programmatisch Handhaven.

3. Groei en krimp

In het rapport "Naar een toekomst die werkt" (16 juni 2008) heeft de commissie Bakker een advies uitgebracht over de gewenste arbeidsparticipatie in Nederland. Vanaf 2010 tot 2040 zal de beroepsbevolking dalen met 1 miljoen mensen. De vraag naar arbeid in deze periode zal echter blijven groeien. Voor het eerst in de geschiedenis zullen er structureel minder mensen beschikbaar zijn om te werken dan er banen zijn. Iedereen is nodig en dat biedt kansen om grote groepen mensen die nu niet of te beperkt meedoen, aan de slag te krijgen. Deze nieuwe situatie op de arbeidsmarkt vereist een cultuurverandering ten aanzien van werk. Het zal vanzelfsprekend worden dat tegenover

² Aanbevolen wordt om de voorlichting aan cliënten dwingender te maken en de detectie door consulenten te versterken. Gelet op de kwetsbaarheid van de groep en de relatief grote omvang van mensen met psychische problemen wordt voorgesteld om de bestuurlijke afhandeling van fraude met psychosociale hulpverlening te combineren.

³ Hoogwaardig Handhaven is later voortgezet onder de naam Programmatisch Handhaven.

het recht op loon of uitkering de plicht staat je te scholen of te participeren. Vrijblijvendheid is niet langer een optie. Een van de knelpunten is dat een groep van 900.000 mensen onvrijwillig langs de kant staat. Het gaat om mensen die willen en kunnen werken, waaronder mensen in de WW en de bijstand. De commissie Bakker concludeert dat de inspanningen om deze 900.000 mensen aan het werk te krijgen te vrijblijvend zijn.

Consequenties voor het Jaarplan 2011

De uitkeringsgerechtigden zullen scherper dan voorheen moeten worden onderscheiden in mensen die kunnen en willen werken en zij die om welke reden dan ook niet kunnen of willen werken. Het granieten bestand moet worden opgedeeld. Enerzijds zullen consulenten moeten worden getraind in selectie- en motivatievaardigheden, anderzijds kan handhaving een extra motivatieprikkel zijn voor mensen om daadwerkelijk (weer) aan de slag te gaan. De commissie kan adviseren over en initiëren tot trainingen voor consulenten (professionalisering). Tevens is een rol voor de commissie weggelegd om de handhaving beter te combineren met re-integratie- en participatie-inspanningen.

De banengroei en de bevolkingskrimp zullen op termijn ook consequenties hebben voor het bestand aan consulenten en handhavers. Door reeds nu te zoeken naar innovatieve methoden en technische oplossingen kan de verhouding tussen beschikbare capaciteit en de benodigde handhaving worden geoptimaliseerd. Door het stimuleren van innovatieve oplossingen kan de commissie een bijdrage leveren aan de beantwoording van het te verwachten personeelsvraagstuk.

4. Wankelende instituten

In de afgelopen periode is een verandering waarneembaar in de samenstelling van uitkeringsinstanties. Instanties zoals de Belastingdienst en de SVB, met een hoge mate van professionaliteit in de financieel-technische verstrekking van uitkeringen, hebben meer taken toegeschoven gekregen (bijvoorbeeld de "rode" toeslagen en de verstrekking van bijstand aan 65+ers). Anderen zoals het UWV-Werkbedrijf waar een inhoudelijke beoordeling van cliëntdossiers plaatsvindt, worden geminimaliseerd en staan onder grote prestatiedruk. De kritiek op het UWV spitst zich toe op de interne en externe informatievoorziening, de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer, de managementcultuur (herdefinitie van ambities en waarden). Zo heeft het kabinet Rutte-Verhagen in het regeerakkoord een aantal keuzes gemaakt die sterk ingrijpen op het takenpakket van het UWV. Het aantal werkpleinen waar gemeenten samen met het UWV-Werkbedrijf werken aan de arbeidsmarkt-integratie van cliënten wordt teruggebracht van 100 naar 30. Door de sterk verminderde dienstverlening van het UWV aan werkzoekenden komen meer mensen in de bijstand. In het licht van deze keuzes zal in de komende periode een fundamentele discussie moeten worden gevoerd over de opdracht van uitkeringsinstituten en gemeenten.

Consequenties voor het Jaarplan 2011

De aardverschuiving onder uitkeringsinstituten zal naar verwachting op korte termijn leiden tot een herinrichting van de arbeidsbemiddeling en uitkeringsverstrekking. UWV en gemeenten zullen op de werkpleinen verder in elkaar worden geschoven, waarbij gemeenten steeds meer in een leidende positie zullen worden gebracht. De herverdeling van taken, zoals de overheveling van 65+ers met bijstand naar de SVB, leidt er tevens toe dat de gemeente als laatste vangnet overblijft voor sociaal zwakkeren.

De toenemende probleemcomplexiteit van de mensen met bijstand heeft gevolgen voor de dienstverlening. De relatief moeilijk bemiddelbare en weinig participatieve cliënten van gemeenten vragen om een intensieve dienstverlening van een kwalitatief hoog niveau. Afhandeling op het niveau van een Klantencontactcentrum volstaat niet.

5. Taken en instrumenten

Uitgaande van de visie van de commissie is een schets gegeven van de context waarin de commissie in 2011 zal trachten haar visiedoelstellingen te realiseren. Aan de contextinterpretatie zijn consequenties verbonden voor de realisatie van doelen, de uitvoering van taken en de toepassing van beleidsinstrumenten. In deze paragraaf worden taken en middelen beschreven, die in 2011 zullen worden toegepast. Deze taken en middelen zijn:

5.1. Overlegstructuur: de commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van het management van sociale diensten en ketenpartners en beoogt in haar samenstelling een afspiegeling te zijn van de partners in de keten van werk en inkomen. Ook de RCF's zijn lid van de commissie Handhaving. De leden van de commissie komen vijf keer per jaar bijeen voor overleg. Het overleg is gebaseerd op een agenda en afsprakenlijst en heeft tot doel het overdragen van kennis en informatie, gedachtewisselingen over beleidsontwikkelingen, het versterken van de onderlinge interacties en het monitoren van de realisatie van het jaarwerkplan.

5.2. Themabijeenkomsten: De commissie zal bijeenkomsten over actuele handhaving thema's organiseren met een selecte groep managers van sociale diensten, ketenpartners en experts. Doel is om daarop beleidskeuzen te maken die vertaald worden naar adviezen voor het veld. Het kunnen aparte of een onderdeel van reguliere Divosa- of SZW-bijeenkomsten (e.g. workshops) zijn. Divosa zal dit doen in samenwerking met het Landelijk kenniscentrum Handhaving (i.o.) van de RCF's.

5.3. Werkbezoeken: om een meerwaarde te kunnen bieden in de informatie en advisering aan gemeenten, vindt de commissie het noodzakelijk met enige regelmaat haar licht op te steken bij "best- en good practices" van handhaving door gemeenten. De focus ligt daarbij op het behalen van resultaten, innovatie en multidisciplinaire samenwerking. In 2011 zal door de commissie een aantal werkbezoeken worden afgelegd aan organisaties die activiteiten verrichten die innovatief zijn dan wel passen in onze visie op de praktijk. Het doel van de werkbezoeken is de herkenbaarheid van het belang van handhaving te vergroten, het draagvlak voor handhaving te versterken en kennisuitwisseling te stimuleren.
Voor 2011 kan het werkbezoek mogelijk worden gecombineerd met het Divosa-congres te Maastricht.

5.4. Vernieuwing Handhaven: om gemeenten te stimuleren tot doorontwikkeling van het programmatisch handavingsconcept, beoordeelt de commissie jaarlijks gemeentelijke projecten die zij bij het ministerie van SZW voordraagt voor financiering. Het gaat om gemeentelijke projecten die vernieuwend zijn in methodiek en/of doelgroep- benadering. De projecten zijn gericht op het versterken van de re-integratie en participatie en de samenwerking tussen ketenpartners. De bezuinigingen en een veranderd financieringsregime bij SZW vorm hierbij een knelpunt.

5.5. Communicatie en publiciteit: de commissie heeft als bestaansreden de belangenbehartiging van de leden van Divosa op het terrein van handhaving in het sociale domein. Het is daarbij van belang de leden permanent te attenderen op het bestaan van de commissie, de activiteiten die worden ontplooid en de resultaten die worden geboekt. Middelen om de communicatie te dragen, zijn:

- De brochure "Een betere samenleving door naleving";
- Sprank, het huisorgaan van Divosa;
- Sociaal Bestek HH-special;
- Speciale uitgaven van Binnenlands Bestuur en de "insert" handavingskrant;
- De website van Divosa en de website van de RCF's/WPN;
- Themasesies, gekoppeld aan specifieke actuele handavingsthema's;
- Presentaties, waaronder deelname aan het Divosa-congres en de SZW-Gemeentedagen.

5.6. Monitoring en effectmeting: in de uitvoering van de handhaving zal de kosten-baten-afweging in het komend jaar een belangrijker rol innemen dan tot dusver. In de Divosa monitor is handhaving als een onderdeel opgenomen ter monitoring. Door hier in de monitor aandacht aan te besteden wordt beoogd de transparantie van bestedingen te stimuleren. Daarnaast is het wenselijk te komen tot een monitoring van alle aspecten van handhaving en een onderzoek te doen naar de wijze waarop handhavingseffecten het beste kunnen worden gemeten.

6. Handhaving programma SZW 2011-2014 (sociale zekerheid en re-integratie)

Onderwerp	Toelichting	Rollen	Actie
Koers HHP 2006-2010 wordt voortgezet met nieuwe accenten (keuzen SZW zie hier onder).			<ul style="list-style-type: none"> - analyseren HHP2011-2014 op acties voor cie. Handhaving; - na AO van 30 maart 2011.
Interventieprojecten gemeenten (met ketenpartners).	Thematische of wijkgerichte projecten in kader van multidisciplinair handhaven door gemeenten.	RCF's ondersteunen gemeenten. Regionale sturing door RPF's. Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) deelname door Divosa.	<ul style="list-style-type: none"> - deelnemen aan LSI door Divosa, voor coördinatie en afstemming op interventieprojecten - permanent.
Borging programmatisch handhaven (voorheen hoogwaardig handhaven)	Gemeenten doen dit zelf of met ondersteuning van de RCF's (accountfunctie). Zie rapport "Borging in beweging" SZW.	Divosa draagt bij aan optimalisatie van de ondersteuning door RCF's aan gemeenten.	<ul style="list-style-type: none"> - input leveren en klankborden bij ondersteuning door RCF's; - Monitoren basisdienstverlening; - permanent.
Ontwikkeling Landelijk Kenniscentrum Handhaving RCF (LKC).	Het LKC bundelt expertise en ervaring, maakt kennis, ontwikkelt nieuwe methoden en instrumenten.	Divosa faciliteert de opbouw van dit LKC en de (door)ontwikkeling van diensten en vereist beleid. E.e.a. in relatie met de behoeften van gemeenten.	<ul style="list-style-type: none"> - input leveren en klankborden bij ontwikkeling LKC; - permanent; - Lid van de Raad van Advies (LKC-RCF's).
Door ontwikkelen en afstemmen risicoprofielen*	RCF's werken met SIOD, SVB, UWV en gemeenten samen om (dynamische) fraudedetectie te vergroten.	Divosa en UWV werken samen om handhaving Werkpleinen effectiever te maken met ondersteuning van de RCF's.	<ul style="list-style-type: none"> - input leveren en klankborden bij ontwikkelen en toepassen risicoprofielen; - permanent.
Informatie gestuurd handhaven*.	RCF's versterken de kennisfunctie t.a.v. IGHH ter ondersteuning van gemeenten.	Divosa bevordert met de RCF's het nut/voordelen van IGHH bij gemeenten en bestuursorganen.	<ul style="list-style-type: none"> - input leveren en klankborden bij informatie gestuurd handhaven; - permanent.
Ontwikkeling van repressieve naar preventieve inzet van de professionals en de gevolgen voor de rol van sociaal rechercheurs.	Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, de toename van de bestuurlijke afdoening en de verdere professionalisering (alertheid) van uitvoerenden spelen hierbij een rol.	Divosa (academie) volgt deze ontwikkeling en draagt bij aan de deskundigheidsontwikkeling van de professionals in de samenwerking met RCF's (i.c. LKC) en de LCSR.	<ul style="list-style-type: none"> - Divosa academie kan een faciliterende rol vervullen bij de ontwikkeling / professionalisering van medewerkers handhaving; - samen met RCF's en het LCSR; - incidenteel

Onderwerp	Toelichting	Rollen	Actie
Internet rechercheren*.	Slim gebruik van open bron internet (bijv. Marktplaats) bij toetsen rechtmatigheid.	Begeleiding VHH2010 project van o.a. Drechtsteden	- Lid begeleidingsgroep, terugkoppeling aan
RCF's en RIEC's	Ontwikkeling en samenwerking om bestuurlijke (HH) drukte te voorkomen.	Geen specifieke rol voor Divosa.	- volgen van de ontwikkelingen; - agenderen indien aanleiding. - .
Nieuwe uitkeringsgerechtigden (nalevingscommunicatie)	Meer informeren over verplichtingen en handhaving dan slechts snel verstrekken uitkering	Onderdeel BPHH en landelijke campagne "Weet hoe het zit" van SZW.	- volgen van de ontwikkelingen; - agenderen.
Eén regeling (Wwb, Wajong, WSW)	Nadruk op re-integratie, geïntegreerde dienstverlening (WW en Wwb klanten), afstemmen en stroomlijnen van sanctie- en maatregelenbeleid	Werkpleinen (zie eerder IGHH)	- volgen van de ontwikkelingen; - adviseren van de voorzitter Divosa voor handavingsaspecten.
65+: gemeenten en SVB	Informatieverplichtingen, sanctie- en maatregelenbeleid en bestandskoppeling	Divosa door middel van LKC.	- volgen van de ontwikkelingen; - agenderen na Raad van Advies LKC.; - initieert evaluatie.
Aanscherpen bestuurlijke sancties*.	<ul style="list-style-type: none"> • "Uiterlijk korting of intrekking". • 3 maanden stopzetting bij oogmerk financieel gewin. 	Divosa in PvA SZW (fraudetaakstelling structureel in 2015 180 miljoen)	- volgen van de ontwikkelingen; - Deelname aan PvA fraudetaakstelling; - adviseren van de voorzitter van Divosa.
Debiteuren / invordering*.	Fraude mag niet lonen, invordering en schuldhulp (e.a.), incasso.	Divosa / LKC / pilotgemeente(n)	- input leveren en klankborden; - adviseren van de leden; - permanent.
Handhaving (bestuurlijk en ambtelijk perspectief)	Handhaving is "hot" komende jaren	Uitwisseling en afstemming strategie met VNG	- bilateraal e.a. overleg VNG.
SZW dagen 2011	Handhaving loont! Handhaving als onlosmakelijk onderdeel van de dienstverlening, slimmer handhaven werk kostenbesparend.	Houden van workshops en missionair werk	- Leiden van workshops (elke locatie 1) door leden commissie HH.